

ANGREB AF SKADEGØRERE I VINTERSÆD, VÅRSÆD OG ALM. RAJGRÆS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 21

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Det tørre vejr hæmmer Septoria, men vær opmærksom på gulrust i flere hvedesorter. Der er begyndende angreb af bladlus.

6. registrering i vintersæd 22.-23. maj 2018

Vi beklager, at der stadig er en række tekniske fejl og mangler i præsentationen af data fra registreringsnettet. Teknikerne arbejder fortsat på at rette fejlene.

Indtil vækststadie 32 (2 knæ udviklet) bedømmes angrebene i registreringsnettet i korn på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes ikke på hele planten, men kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

Der er som bekendt meget tørt mange steder, som det også fremgår af figur 1 nedenfor.

VINTERHVEDE

Septoria: Mange steder har der ikke været nedbør siden vækststadium 31-32 (1-2 knæ udviklet)

eller kun været en enkelt dag med nedbør. I få lokale områder med tordenbyger kan situationen være anderledes. I vækststadium 31-32 er det, som bliver til det 3. øverste blad, fremme og kan smittes med Septoria. Angrebene af Septoria er pt. også meget svage de fleste steder.

Optælling af dage med nedbør med henblik på bekæmpelse af Septoria starter i modtagelige sorter i vækststadium (31)-32, hvor 4 dage med nedbør udløser en bekæmpelse. I mindre modtagelige sorter (Sheriff, Creator) starter optællingen af dage med nedbør først fra vækststadium 37 (fanebladet synligt), og 5 dage med nedbør udløser en bekæmpelse.

Mange marker er nu omkring vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet), hvilket oftest er det tidspunkt, hvor den første af den delte aksbehandling udføres og de største merudbytter for svampebekæmpelse opnås. De fleste steder er der dog pt. ikke behov for bekæmpelse af Septoria grundet det tørre vejr. Fokus er derfor pt. på behovet for bekæmpelse af gulrust.

Gulrust: Der er fundet mest gulrust i Kalmar, hvor der i registreringsnettet er fundet gulrust i ca. 25 procent af observationerne (0,01 – 25 procent angrebne planter). I Benchmark er fundet angreb (1 procent angrebne planter) ved Keldsnor på Langeland. I Sheriff er fundet angreb ved Morud på Fyn (0,05 procent angrebne planter).

Der blev fundet gulrust i 3 tilfælde i registreringsnettet i den forløbne uge nemlig 0,1 procent angrebne planter i Kalmar ved Sejet og i Sheriff ved Gørløse på Sjælland samt 0,01 procent angrebne planter i Torp ved Tystofte.

Fra praksis er også tidligere meldt om gulrust i mange marker med Kalmar på Lolland og Falster. Der er også modtaget melding om gulrust i flere marker med Kalmar og Benchmark i Østjylland, men med overvejende svage angreb. Ved Tystofte er også fundet gulrust i Kalmar. Fra praksis er også meldt om gulrust i Benchmark ved Juelsminde (få spredte angreb) ved Jyderup hhv. Slagelse (en del pletter med angreb) og Svendborg (en enkelt rede). Der er også meldt om gulrust i Benchmark på Als.

Der er også meldt om gulrust i Sheriff ved Løgstør (enkelte angrebne blade). Ved Nakskov er også fundet meget gulrust i en mark med Torp. Ved Tystofte er fundet rust i den meget modtagelige sort Substance, som kun dyrkes på få hektar.

Gulrust trives bedst ved bladfugt og 5-10 ° C om natten og 15-25 ° C om dagen. Der er behov for mindst 5-6 timers sammenhængende bladfugt for infektion, så nattedug alene er tilstrækkelig. Inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) for gulrust er ca. 170 graddage, dvs. hvis døgnets middeltemperatur er 17 grader, så er inkubationstiden ca. 10 dage ($170 : 17 = 10$).

Aarhus Universitet (AU) har i år smittet forskellige hvedesorter med indsamlede smitteracer af gulrust fra 2017. Resultatet af 1. bedømmelse vil foreligge i midten af den kommende uge. Allerede nu kan AU dog oplyse, at der er fundet en ny smitterace, som især angriber Kalmar og Creator. Dette passer med, at der pt. er modtaget flest henvendelser om gulrustangreb i Kalmar. Næstflest henvendelser om gulrustangreb er modtaget i Benchmark.

Den nye smitterace i Kalmar ser ikke ud til at angribe Benchmark, Pistoria, Graham og KWS Lili

og ser kun ud til at forårsage svage angreb i Torp, Sheriff og Elixer.

Brunrust: Der er kun fundet brunrust i 2 tilfælde (0,01 - 1 procent angrebne planter). Brunrust trives i varmt vejr, så udviklingen skal følges i år.

Hvedebladplet: Der er i de pløjede marker fundet hvedebladplet i 2 procent af observationerne med op til 90 procent angrebne planter. Hvedebladplet er især et problem ved forfrugt hvede og samtidig reduceret jordbearbejdning. I år er dog også fra praksis i flere tilfælde meldt om mere udbredte angreb i pløjede marker med planterester af hvede. Svampen trives ved bladfugt og høje temperaturer. Bekæmpelse anbefales ved over 25 procent angrebne planter.

I flere marker optræder nu også bladspætninger, som ikke må forveksles med hvedebladplet. Se foto 1.

Meldug: Der er meldug i 6 procent af observationerne, og der er fortsat mest meldug i Torp, hvor der er udløst bekæmpelse i 8 procent af observationerne denne uge. Evt. meldugbekæmpelse er aktuel indtil begyndende skridning.

Bekæmpelse: Der er fundet angreb af gulrust i Benchmark og Kalmar i de fleste områder. Creator er også modtagelig. I disse områder og sorter anbefales derfor en svampebekæmpelse omkring vækststadium 39 (fanebladet udviklet). Til bekæmpelse anbefales midler med god effekt mod gulrust, men samtidig en vis effekt mod Septoria. Der anbefales omkring 0,4 l Bell eller 0,4 l Viverda + 0,5 l Ultimate S. Der kan grundet det lave smittetryk af Septoria også anvendes 0,4-0,5 l Prosaro (indeholder 0,2-0,25 l Proline + 0,25-0,3 l Orius), hvor Prolinedelen har effekt mod hvedebladplet. Bumper kan også tilsættes Bell/Viverda ved meget hvedebladplet.

I sorterne Torp, Sheriff, KWS Lili, Elixer, Graham og Pistoria er der pt. stadig ingen eller kun få meldinger om gulrustangreb. I disse sorter vil evt. angreb af gulrust udvikle sig langsommere end i de øvrige sorter. Evt. bekæmpelse anbefales her trukket, og måske kan der her satses på en enkelt behandling omkring skridning. Ved fund af gulrust i marken i sorterne anbefales dog fortsat en bekæmpelse.

Forhåbentlig kommer der snart nedbør, og situationen vil ændre sig. Strategien fremover vil bl.a. afhænge af nedbørsforholdene.

Bladlus: Det varme vejr har fremmet bladlus, og der er fundet bladlus i ca. 25 procent af observationerne med op til 10 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse.

Vækststadier: Sæsonen startede med marker, der var sent i udviklingen grundet sen såning mange steder i efteråret og en sen vækststart i foråret. Det varme vejr har dog medført en eksplosiv vækst, så hveden nu er på samme vækststadium som normalt eller er lidt længere fremme. Det gennemsnitlige vækststadium er 40 (fanebladets bladskede begynder at strække sig), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 47 (fanebladets bladskede åbner sig).

[Til top](#)

VINTERBYG

Bygrust har bredt sig i den forløbne uge. Der er angreb af bygrust i ca. 30 procent af observationerne og i flere sorter, og der er udløst bekæmpelse i ca. 10 procent af observationerne.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter indtil vækststadium 65 (blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

Skoldplet er fortsat mest udbredt og mest er fundet i Frigg.

Angrebene af bygbladplet er overvejende svage. Meldug bekæmpes kun indtil gennemskridning.

Til svampebekæmpelse omkring skridning anbefales SDHI-holdige løsninger f.eks. 0,3 - 0,4 l Propulse tilsat et middel med rusteffekt, dvs. 0,25 l Comet Pro eller 0,25 l Orius.

Det gennemsnitlige vækststadium er 61 (begyndende blomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 69 (afsluttet blomstring). Evt. svampebekæmpelse i vinterbyg skal nu til at afsluttes.

TRITICALE

I registreringsnettet bedømmes kun i sorterne Neogen, Travoris og Cappricia. Der er denne uge fundet gulrust i ca. 35 procent af observationerne (0,1 - 75 procent angrebne planter). Der er fundet angreb i alle tre sorter.

Fra Flakkebjerg er også tidligere meldt om fund af gulrust i sorten Jura og fra Skanderborg om gulrust i Neogen.

Gulrust bekæmpes ved konstateret forekomst i modtagelige sorter indtil omkring vækststadium 65-71 (blomstring til kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,25-0,3 l Orius. Vær opmærksom på triazolreglerne, hvor der må anvendes op til 1,25 l Orius, såfremt der ikke anvendes andre triazoler, som er omfattet af reglerne.

Der er fundet meldug i ca. 20 procent af observationerne. Meldug bekæmpes i vækststadium 41-65 (fanebladets bladskede begynder at strække sig til blomstring) ved over 50-75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 55 (under skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

I triticales foretages kun et begrænset antal registreringer.

RUG

Rugen er nu så fremskreden i udviklingen, at der kun skal holdes øje med evt. angreb af brunrust. Det varme vejr fremmer brunrust. Evt. bekæmpelse er aktuel ved over 10 procent angrebne planter.

Der er fundet brunrust i 8 procent af observationerne med op til 10 procent angrebne planter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes Prosaro eller Orius.

HVEDEGALMYG

På grund af tekniske problemer er der 23. maj udarbejdet en plantenytt med fangstresultaterne. Se nærmere i [Se forekomsten af hvedegalmyg i registreringsnettet](#). Bekæmpelsestærsklen er overskredet i 2 af 26 marker. De tekniske problemer vedrørende hvedegalmyg er nu løst.

VÅRBYG

Der er pt. svage angreb. Der er ikke fundet angreb af bygrust og meldug.

Der er fundet bygbladplet i ca. 5 procent af observationerne med 0,01 - 5 procent angrebne planter. Bygbladplet anbefales bekæmpet ved over 10 procent angrebne planter i meget modtagelige sorter (Laurikka, Crossway) og ved over 25 procent angrebne planter i modtagelige og delvis modtagelige sorter.

Skoldplet er registreret i knap 5 procent af observationerne med 0,01 - 1 procent angrebne planter.

Fra praksis er modtaget 2 meldinger om meget svage angreb af bygrust.

Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 30 (begyndende strækning af hovedskud), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet).

Der er fundet begyndende angreb af bladlus i ca. 35 procent af observationerne og begyndende angreb af kornbladbillelarver i ca. 45 procent af observationerne. Der er fundet op til 5 procent strå med bladlus og op til 15 procent strå med larver af kornbladbiller.

Bekæmpelse af bladlus anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse.

Kornbladbillelarver anbefales bekæmpet ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

HAVRE

Der er pt. kun få registreringer, og der er ikke fundet angreb eller kun meget svage angreb af svampesygdomme.

Der er fundet begyndende angreb af bladlus i ca. 15 procent af observationerne og begyndende angreb af kornbladbillelarver i ca. 40 procent af observationerne. Der er fundet op til 1 procent strå med bladlus og op til 10 procent strå med larver af kornbladbiller.

Bekæmpelse af bladlus anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse.

Kornbladbillelarver anbefales bekæmpet ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Billede 1. Nærbillede af bladspætning i hvede fotograferet 21. maj 2018. De gule prikker kan blive større og blive brune.

Se yderligere data på linkene herunder:

[Vinterhvede](#)

[Vinterbyg](#)

[Triticale](#)

[Rug](#)

[Vårbyg](#)

[Havre](#)

[Hvedegalmyg](#)

ALM. RAJGRÆS

Der er fundet angreb af kronrust i 20 procent af observationerne med op til 2 procent dækning. I enkelte marker er fundet meget meldug, og der er registreret op til 5 procent dækning.

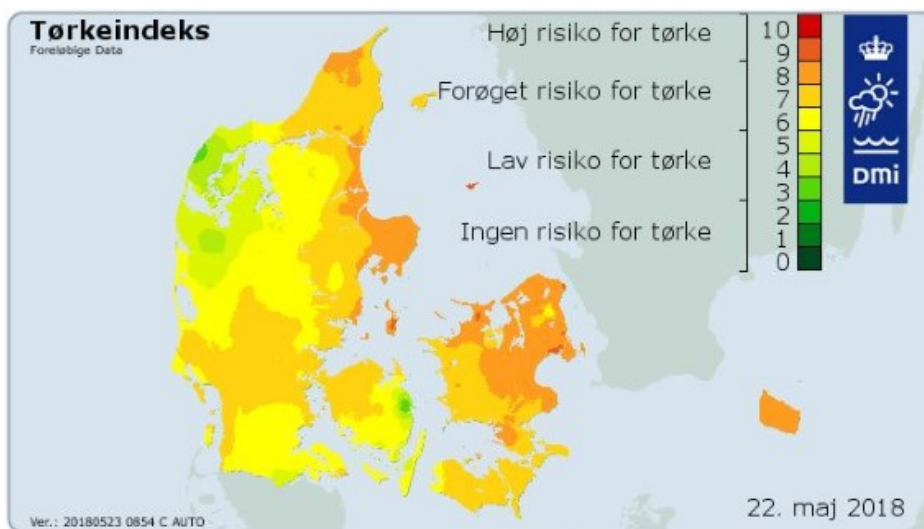
Kronrust anbefales bekæmpet ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante). Anvend til bekæmpelse på nuværende tidspunkt 0,45 I Bell, 0,45 Viverda + 0,5 Ultimate S eller 0,3 Bell + 0,15 Comet Pro.

Meldug anbefales kun bekæmpet indtil skridning og ved over 0,1 procent dækning (enkelte kolonier pr. plante). Til meldugbekæmpelse kan f.eks. anvendes Orius.

Mange marker er nu under skridning.

Se yderligere data på linket nedenfor.

[Alm. rajgræs](#)

Figur 1. Tørkeindeks pr. 22. maj 2018. Kilde: DMI.

[Til top](#)

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.